

ת"פ 37255/05/14 - פרקליטות מחוז מרכז נגד אביאל בנעים, מאיר לוטטי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 37255-05-14 פרקליטות מחוז מרכז נ' בנעים ואח'

בפני כב' השופט ד"ר עמי קובו, סגן הנשיאה
בעניין: פרקליטות מחוז מרכז

המאשימה

נגד

1. אביאל בנעים
2. מאיר לוטטי (עציר)

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד מירית נוימן

ב"כ נאשם 1: עו"ד חופן שטרייכר

ב"כ נאשם 2: עו"ד אמיר נבון

גזר דין

רקע

1. הנאשמים הורשעו בהתאם להודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירת **החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיף 7(א) ו- (ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג - 1973.

על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום **7.5.14 קיבלו הנאשמים מאחר 36.6 גרם נטו של סם מסוכן מסוג קוקאין**.

2. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשמים הודו והורשעו בכתב האישום המתוקן ונשלחו לקבלת תסקיר שירות מבחן. המאשימה הצהירה כי בעניינו של נאשם 1 בכוונתה לעתור לעונש של 20 חודשי מאסר ועונשים נלווים, ובאשר לנאשם 2 הצהירה המאשימה כי תעתור לעונש ראוי של 18 חודשי מאסר ועונשים נלווים.

תסקיר שירות המבחן

3. על פי תסקיר שירות המבחן בעניינו של **נאשם 1** מיום 16.11.15, הנאשם בן 25, רווק ומתגורר עם אימו ואחותו. כיום עובד כמנהל צוות מקצועי בתחום האינסטלציה לשביעות רצון מעבדו. הנאשם סיים 10 שנות לימוד. בגיל 13 חבר לחברה שולית והחל שימוש בסם מסוג קנבוס. על רקע מעורבותו השולית ובעיות התנהגות במסגרות החינוך, הוצא מביתו לפנימייה למשך שנתיים, בהמשך שב להתגורר

עם אימו והמשך לנהל אורח חיים שולי, על כן לא גויס לצבא. בגיל 18 הפסיק שימוש בסמים באופן עצמאי והשתלב בעבודה יציבה ובשנים האחרונות תפקודו היה יציב. הנאשם התקשה להתייחס להמשך צריכת הסמים וקשריו השוליים. שירות המבחן התרשם מנאשם בעל יכולות תעסוקתיות ויחסי עבודה תקינים, המשקיע משאבים לקדם עצמו מבחינה תעסוקתית, אך מתקשה לבחון באופן מעמיק את התנהלותו הבעייתית עוברת החוק. בהתייחסו לעבירה תיאר כי הרקע לביצועה היה המשך קשרים שוליים לצד תפקוד יציב בעבודה ומתוך קשייו להציב לעצמו גבול ורצונו לרצות את חבריו. הנאשם הביע תסכול ואכזבה מעצמו וממערבותו הפלילית החוזרת לאחר שנים בהן נמנע ממעורבות שולית. בנוסף הביע נזקקות לטיפול. בדיקות סמים שנערכו לו נמצאו נקיות. ביום 18.10.15 השתלב הנאשם במסגרת היחידה להתמכרויות. מדיווח עדכני עולה כי הוא מוסר בדיקות שתן לאיתור ממצאי סמים המעידות על ניקיונו וכי הוא נמצא בראשיתו של הליך טיפולי. ניכר כי הנאשם מבין את הבעיות במצבו ובעל מוטיבציה להמשך הליך טיפולי. שירות המבחן העריך כי ללא טיפול מתאים וניתוק קשריו השוליים קיים סיכון להמשך מעורבות שולית ועבריינית. לאור השתלבותו הראשונה בטיפול המליץ שירות המבחן על דחיית הדין.

4. על פי תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 1 מיום 13.1.16, ממידע שהתקבל מגורמי הטיפול עולה כי הנאשם מגיע לשיחות פרטניות מידי שבוע וכן מוסר בדיקות שתן המעידות על ניקיונו מסמים. מהתרשמות גורמי הטיפול עולה כי הוא מגויס להליך הטיפולי וניכר כי הוא בעל מוטיבציה לערוך שינוי בדפוסיו ובאורח חייו. עוד עולה כי ההליך המשפטי הנוכחי מהווה גורם דחק משמעותי עבורו. הערכת שירות המבחן הינה כי הנאשם נמצא בתחילתו של הליך טיפולי וזקוק להמשך טיפול מתאים, בהעדרו ישנו סיכון להישנות העבירות. לפיכך המליץ שירות המבחן על הטלת צו מבחן וצו של"צ.

5. על פי תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 1 מיום 19.4.16, במהלך תקופת הדחיה מסר הנאשם כי במסגרת ההליך הטיפולי הפרטני הוא מעמיק בגורמים שהובילו להתמכרותו, כמו כן לאחרונה החל בטיפול קבוצתי והוא חש תחושת שייכות למסגרת ומבין בצורך בהמשך טיפול. מהתרשמות גורמי הטיפול עולה כי הנאשם מגויס להליך הטיפולי ועורך שינוי בדפוסיו ובאורח חייו. לאור זאת שב שירות המבחן והמליץ על הטלת צו מבחן לצד צו של"צ.

6. על פי תסקיר שירות המבחן בעניינו של **נאשם 2** מיום 16.11.15, הנאשם כבן 26 רווק מתגורר עם אימו ואחיו הצעיר. הנאשם עובד למעלה משנה כמחסנאי בחברה לשביעות רצון ממעבידו ואף קודם בתפקידו. מגיל צעיר גילה קשיי הסתגלות במסגרות הלימוד ונפלט ממסגרת החינוך בתום 11 שנים. בגיל 16, על רקע גירושי הוריו, החל לצרוך סמים מסוג קנבוס על רקע חברתי וגילה מעורבות חברתית שולית בעקבותיה אף לא גויס. בהדרגה העמיק במעורבות השולית, ניהול אורח חיים בלתי יציב, בעל אופי התמכרותי שכלל צריכה יומיומית של סמים מסוג קנבוס וקוקאין. מאז ביצוע העבירות הנדונות נגמל באופן עצמאי ואינו צורך סמים. הנאשם תיאר כי הוא עורך מאמצים להימנע ממעורבות שולית, שומר על תפקוד תעסוקתי, ניתק קשריו השוליים ותאר תהליך של חזרה בתשובה. כמו כן החליטה משפחתו לעקור לשכונת מגורים אחרת כדי לשמור על הנתק מסביבתו השולית. הנאשם תיאר כי ביצוע העבירה היה בתקופה בה ניהל אורח חיים שולי והתמכרותי הכולל צריכה יומיומית של סמים. תיאר כי הוא ונאשם 1 תכננו לקנות את הסם יחד לשימוש עצמי, ושלל כוונה לסחור בסם. הנאשם הביע צער בגין ביצוע העבירה וכן הביע נכונות להליך טיפולי. ביום 12.10.15 פנה הנאשם ליחידה לטיפול

בהתמכרויות והחל תהליך אבחון ראשוני עימו הוא משתף פעולה ומגלה נכונות ומוטיבציה. בדיקות שתן שנערכו לו נמצאו נקיות משרידי סם. לאור שיתוף הפעולה, הנכונות והמוטיבציה להליך טיפולי המליץ שירות המבחן על דחיית הדיון בעניינו.

7. על פי תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 2 מיום 14.1.16, בתקופת הדחיה המשיך הנאשם לשתף פעולה באופן יציב עם שירות המבחן. מסר כי מאז גמילתו הינו ממוקד ויעיל יותר בתפקודו היומיומי וכן כי לאחרונה קודם במסגרת עבודתו. מדיווח גורמי הטיפול עולה כי הוא מגיע באופן קבוע לפגישות שבועיות במסגרת טיפול פרטני וכן מוסר בדיקות שתן המעידות על ניקיונו מסמים. עם זאת צוין כי הנאשם עדיין נמצא בשלב ראשוני בטיפול ונדרש המשך טיפול והעמקת הקשר הטיפולי. לאור הנזקקות הטיפולית והדיווח החיובי שהתקבל מגורמי הטיפול המליץ שירות המבחן על הטלת צו מבחן לצד צו של"צ.

8. על פי תסקיר שירות המבחן בעניינו של נאשם 2 מיום 18.4.16, במהלך תקופת הדחיה המשיך הנאשם לשתף פעולה באופן יציב עם שירות המבחן. ממשיך באופן רציף בטיפול פרטני ומביע נכונות להמשיך בטיפול. מדיווח גורמי הטיפול עולה כי הוא מגיע בקביעות ומוסר בדיקות שתן נקיות. כמו כן לפני כחודש וחצי החל בטיפול קבוצתי ארוך טווח וכי הוא מגלה מוטיבציה ונכונות להמשיך הטיפול. לאור כל זאת שב שירות המבחן על המלצתו להטיל על הנאשם צו מבחן וצו של"צ.

טיעוני הצדדים

9. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד אליהן אשכנזי, על פי עובדות כתב האישום קיבלו הנאשמים 36.6 גרם נטו של סם מסוג קוקאין. המדובר בכמות גדולה מאוד, הגבוהה פי 122 מהכמות הקבועה בחוק לשימוש עצמי. נאשם 1 הינו יליד 1990, החל בשימוש בסמים ומעורבות שולית מגיל צעיר. נאשם 2 יליד 1989 גם הוא בעל רקע של שימוש בסמים מגיל צעיר. הנאשמים פנו ליחידה להתמכרויות 5 חודשים לאחר שהודו בתיק וזמן קצר לפני ההגעה לשירות המבחן, והדבר מצביע על התנהגות המונעת מרצון להשגת מטרות משניות. כמו כן בעוד שנאשם 2 טען בפני שירות המבחן כי הוא עדיין מצוי בקשר חברי עם נאשם 1, נאשם 1 טען כי ניתק את הקשר עם נאשם 2. הערך החברתי בבסיס עבירות הסמים הוא הנזקים הנגרמים בעקבות עבירות הסמים. הפגיעה החברתית מתגברת נוכח סוג הסם והכמות המדוברת. מתחם העונש בעבירות נע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר. על אף האמור בתסקירי שירות המבחן אין המדובר במי שעברו הליכי שיקום המצדיקים סטיה לקולא מהמתחם. בתי המשפט חזרו לא אחת על כך ששיקולי השיקום בעבירות סמים נסוגים מפני האינטרס הציבורי. לפיכך, עתר ב"כ המאשימה להשית על נאשם 1 עונש של 20 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים וכן נוכח העדר עבר פלילי בעניינו של נאשם 2 עתרה המאשימה להשית עליו עונש של 18 חודשי מאסר לצד עונשים נלווים.

10. לטענת ב"כ נאשם 1, עו"ד חופן שטרייכר, הנאשם כבן 25, ביצע את העבירה לפני כשנתיים. הנאשם גדל בתנאים מורכבים. הוריו התגרשו כשהיה בן 7, הוא גדל ללא דמות אב. אביו היה נכנס ויוצא מבתי כלא עד שלבסוף נידון ל- 20 שנות מאסר. אימו נאלצה לפרנס את המשפחה והנאשם ואחיו היו רוב הזמן לבדם. הנאשם נשלח בגיל 14 למעון נעול למשך שנתיים ולאחר מכן למעון נעול נוסף. עם כל זאת העבירה האחרונה שאינה בתחום הסמים היתה לפני עשור. היתה לו ילדות קשה, הוא התגורר בשכונת פשע ונשאב לחיים האלו. הנאשם היה עצור במשך שבוע. הוא נמצא כבר מעל לשנה בפיקוח שירות המבחן, הוא עובד לשביעות רצון הממונה עליו. בעניינו התקבלו 3 תסקירים חיוביים. הוא נותן

12. הנאשמים הביעו חרטה על מעשיהם.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

חי) 23389-07-13 **חוסם סיאם נ' מדינת ישראל** (10.11.13); עפ"ג (מח' ב"ש) 6685-09
שמלאשוילי נ' מדינת ישראל (10.3.10); ע"פ (מח' מרכז - לוד) 41646-11-13 **מסארוה נ' מדינת**
ישראל (9.2.14); ת"פ (ראשל"צ) 13068-06-10 **מדינת ישראל נ' דעאס** (10.1.12)).

17. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** יש ליתן את הדעת לכך שהנאשמים החזיקו בכמות משמעותית של סם מסוכן מסוג קוקאין. הנזק אשר צפוי להיגרם מהגעת סמים מסוג קוקאין למשתמשים בסמים ידוע ואין צורך להכביר עליו מילים. כפי המתואר הנאשמים ביצעו את העבירה יחד, ולא ניתן לקבוע כי חלקו או השפעתו של מי מהם היה גדול יותר משל השני. עם זאת יש לתת את הדעת כי חלקם של שני הנאשמים הינו משני ביחס למי שמסר להם את הסם ונגדו הוגש כתב אישום בנפרד (ראו ת"פ (רמ') 51421-05-14 מ"י נ' מצלאוי (24.11.14)) אשר הורשע בהספקת סם מסוכן ונידון ל-33 חודשי מאסר בפועל. הנאשמים ניהלו באותה העת אורח חיים התמכרותי ושולי אשר החל מגיל צעיר, ביצוע העבירה היה חלק מאורח חייהם.

18. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 ג'), סבורני כי **מתחם העונש ההולם** הינו החל מ-16 חודשי מאסר בפועל ועד ל-36 חודשי מאסר בפועל.

סוגיית הסטייה מן המתחם - שיקום

19. סבורני כי במקרה דנן ישנה הצדקה לסטות ממתחם העונש לקולא וזאת משיקולי שיקום ואולם בנוגע למידת הסטייה מן המתחם יש להבחין בין שני הנאשמים. **באשר לנאשם 1** - המדובר בנאשם יליד 1990, אשר גדל במערכת משפחתית מורכבת, נעדרת דמות אב אשר היה מעורב בחיים שוליים ואף ריצה עונש מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות. בהיותו בגיל 13 חבר לחברה שולית והחל שימוש בסם מסוג קנבוס. על רקע מעורבותו השולית ובעיות התנהגות במסגרות החינוך, הוצא מביתו לפנימייה למשך שנתיים, ומשחזר לבית אימו המשיך לנהל אורח חיים שולי ונשר מלימודיו בתום 10 שנות לימוד. לנאשם הרשעות קודמות בעבירות סמים, רכוש ו אלימות אשר התיישנו בשנת 2014. את העבירה האחרונה ביצע בשנת 2008. בגיל 18 הפסיק הנאשם באופן עצמאי להשתמש בסמים והשתלב במעגל העבודה, תחילה כמחסנאי ולאחר מכן בתחום האינסטלציה, לשביעות רצון מעבדו. מנ/1 עולה כי הנאשם עובד משנת 2011 ועד היום וכי לאור התנהלותו האחראית והרצינית אף קודם לתפקיד מנהל צוות והוא אחראי על ניהולם השוטף בביצוע הפרויקטים כמו גם על ענייני ל"ז והתנהלות מול ספקים. עם זאת, לצד התנהלותו התעסוקתית התקינה המשיך הנאשם לקיים קשרים שוליים. הנאשם התקשה להתייחס ולבחון לעומק את התנהלותו הבעייתית ותיאר את ביצוע העבירה מתוך קשיים להציב לעצמו גבול ורצונו לענות לצפיותיהם של חבריו ולרצותם. ביום 18.10.15 השתלב הנאשם במסגרת היחידה להתמכרויות, מסר בדיקות שתן לאיתור ממצאי סמים אשר העידו על ניקיונו והתרשמות גורמי הטיפול בעת ההיא היתה כי הנאשם נמצא בראשיתו של הליך טיפולי וכי הוא בעל מוטיבציה להמשך ההליך. בהמשך התקבל מגורמי הטיפול מידע כי הנאשם מגיע לשיחות פרטניות מידי שבוע וכן מוסר בדיקות שתן המעידות על ניקיונו מסמים. גורמי הטיפול התרשמו כי הוא מגויס להליך הטיפול וניכר כי הוא בעל מוטיבציה לערוך שינוי בדפוסיו ובאורח חייו. בתסקיר האחרון (מיום 19.4.16) נמסר כי במסגרת ההליך הטיפולי הפרטני הוא מעמיק בגורמים שהובילו להתמכרותו, וכן לאחרונה החל בטיפול קבוצתי שם הוא חש תחושת שייכות למסגרת ומבין בצורך בהמשך טיפול. גורמי הטיפול התרשמו כי הוא מגויס להליך הטיפולי ועורך שינוי בדפוסיו ובאורח חייו.

20. נראה כי במשך 9 חודשים נרתם הנאשם להליך שיקומי משמעותי בו הוא מתמיד ואף מגלה מוטיבציה אמיתית וכנה להמשיכה ככל שיידרש. הנאשם אף מוסר באופן קבוע במשך כל התקופה בדיקות שתן המעידות על ניקיונו מסמים. בהקשר זה יש לתת את הדעת לכך כי ביצוע העבירה לא נעשה על רקע התמכרותו של הנאשם וזאת לאור דברי הנאשם לשירות המבחן לפיו בגיל 18 הפסיק את השימוש בסמים באופן עצמאי וללא טיפול. אלא העבירה בוצעה דווקא בעיצומה של תקופה שבה היה הנאשם עובד במסגרת יציבה ומסודרת, ועל רקע קשרים עם גורמים שוליים שעל קשרים עימם עדיין שמר. לאור האמור בתסקירי שירות המבחן סבורני כי הנאשם הצליח להוכיח כי הוא בעיצומו של הליך שיקומי משמעותי ויש סיכוי של ממש שישתקם באופן המצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם.

21. **באשר לנאשם 2** - הנאשם יליד 1989, אשר מילדותו המוקדמת היה חשוף לסביבה שולית, מצוקה כלכלית והתמודדות עם קשיים נוספים. בגיל 16, על רקע גירושי הוריו החל לצרוך סמים מסוג קנבוס על רקע חברתי וגילה מעורבות חברתית שולית. על רקע קשיי הסתגלות וקשיי למידה והתנהגות נפלט ממסגרת החינוך לאחר 11 שנים. לאורך השנים העמיק במעורבות השולית, ניהול אורח חיים בלתי יציב, בעל אופי התמכרותי שכלל צריכה יומיומית של סמים מסוג קנבוס וקוקאין. השימוש בסמים נתנו לו מפלט מקשייו והעמיקו את מעורבות השלילית. את העבירה ביצע על רקע התמכרותו המתוארת. בעקבות מעצרו בגין העבירה בתיק דנן נגמל באופן עצמאי והפסיק את השימוש בסמים ואף עורך מאמצים להימנע ממעורבות שולית, שומר על תפקוד תעסוקתי, ניתק קשריו השוליים ותאר תהליך של חזרה בתשובה. כמו כן משפחתו החליטה לעזוב את מקום מגוריהם ולעבור לשכונת מגורים אחרת בכדי לשמור על נתק מסביבתו השולית. מנ/2 עולה כי החל מאוגוסט 2014 החל הנאשם לעבוד כמחסנאי לשביעות רצון מעסיקו, אשר החליט, מספר חודשים לאחר תחילת העסקתו, לקדם את הנאשם בתפקידו. כמו כן לקח הנאשם חלק בפעולות התנדבותיות מטעם החברה. ביום 12.10.15 פנה הנאשם ליחידה לטיפול בהתמכרויות. מדיווח גורמי הטיפול עלה כי למן ההתחלה הוא שיתף פעולה וגילה נכונות ומוטיבציה להמשך הטיפול. כמו כן בדיקות שתן שנערכו לו נמצאו נקיות משרידי סם. בהמשך (בתסקיר מיום 14.1.16) נמסר כי מאז גמילתו הינו ממוקד ויעיל יותר בתפקודו היומיומי וכן כי לאחרונה קודם במסגרת עבודתו. גורמי הטיפול מסרו כי הוא מגיע באופן קבוע לפגישות שבועיות במסגרת טיפול פרטני וכן מוסר בדיקות שתן המעידות על ניקיונו מסמים. בתסקיר האחרון דווח כי הנאשם ממשיך באופן רציף בטיפול פרטני ואף החל בטיפול קבוצתי ארוך טווח וכי הוא מגלה מוטיבציה ונכונות להמשך הטיפול.

22. נראה כי על רקע הזעזוע שגרם לנאשם 2 המעצר בתיק זה החליט הנאשם להירתם להליך שיקומי משמעותי, במהלכו חדל מלהשתמש בסמים, החל לעבוד באופן מסודר ולקח חלק בהליך טיפולי משמעותי, הליך בו הוא מתמיד במשך 9 חודשים, ואף הביע מוטיבציה כנה להמשיך בה ככל שיידרש.

23. לפיכך, סבורני כי בעניינם של שני הנאשמים יש מקום לסטות ממתחם העונש ואולם כפי שיובהר להן, תוך הבחנה בין הנאשמים.

אחידות הענישה ומידת הסטייה מן המתחם

24. הגם שסבורני כי יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם, הרי שנוכח חומרת העבירה יש לתת את הדעת לסוגיית מידת הסטייה ממתחם העונש ההולם. היינו, האם יש מקום להשית על הנאשמים עונש מאסר מאחורי סורג ובריוח לתקופה קצרה יותר מהרף התחתון של המתחם או שמא יש מקום להימנע

לחלוטין משליחת הנאשמים לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריה ולהשית עליהם עונש שירוצה בעבודות שירות.

25. ישנם מקרים בהם על אף הליך שיקומי משמעותי, באיזון בין שיקולי הענישה ובפרט לאור חומרת העבירה לא תהיה הצדקה להימנע ממאסר בפועל. לעניין זה ראו דברי כב' השופט נ' סולברג בע"פ 4876/15 פלוני נ' מדינת ישראל (3.12.15):

"על סמך אלה, באתי לכלל מסקנה כי עניינו נכנס בגדר אותן "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן", המצדיקות סטייה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום אף כשהעבירה היא בעלת חומרה יתרה... בצד ההכרה כי שיקולי שיקום מצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם, שיקולי גמול והרתעה אינם מאפשרים לפטור את המערער כליל מעונש מאסר, ואף מחייבים החמרה בעונשו... לבסוף, אף שאני סבור כי מאסר ממושך עלול לפגוע בהליך שיקומו של המערער, אין בידי להסכים עם טענת המערער לפיה הטלת עונש מאסר בפועל כשלעצמה, תביא לפגיעה "אנושה", כדבריו, בהליכי השיקום אותם הוא עובר. ברי כי השהות בכלא מציבה אתגרים לא פשוטים בפני השהים בו. עם זאת, ניתן לצפות כי אותו שינוי עמוק שחל במערער, אשר מצדיק הקלה בעונשו, יעמוד לו בהתייצבותו בפני קשיים אלה"

ראו בנוסף רע"פ 4795/11 זאיד נ' מדינת ישראל (27.6.11):

"חשוב להדגיש, כי במקרים מסוימים, בהם המשיב ביצע עבירות חמורות, אין בתהליך שיקום, מוצלח ככל שיהיה, כדי לאיין את חומרת המעשים ואת הצורך להעניש את המבקש במאסר מאחורי סורג ובריה".

ראו גם ת"פ (מח' חי') 53603-06-13 מדינת ישראל נ' שינאוי (3.12.13):

"גם מסקנה כי קיים סיכוי של ממש שנאשם ישתקם, כמשמעו בסעיף 40ד'(א) לחוק אינה מובילה בהכרח למסקנה כי אין מקום לגזור עליו עונש של מאסר במתקן כליאה. סיכויי השיקום מובילים אל האפשרות לחרוג ממתחם הענישה ואולם אין להסיק מכך בהכרח כי ייגזר עונש קל שאינו כולל רכיב של מאסר במתקן כליאה. לעניין זה נזכיר כי גם במסגרת שב"ס פועל מערך שיקומי, וחזקה על נציב שב"ס שיפעל בהתאם לסמכותו כאמור בסעיף 11ד' לפקודת בתי הסוהר ויבחן אפשרות לשיקומו של הנאשם, ובעיקר כאשר נקבע ע"י בית המשפט שראוי לעשות כן."

ראו גם רע"פ 262/14 נאשף נ' מדינת ישראל (22.1.14) וכן רע"פ 5354/12 קובר נ' מדינת ישראל (12.7.12).

26. לעומת זאת, יהיו מקרים בהם ההליך השיקומי ונסיבות המקרה יצדיקו חריגה ממתחם העונש ההולם באופן שימנע את שליחת הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריה. כך למשל, בע"פ 779/15 פלוני נ' מדינת ישראל (12.4.15) קיבל בית-המשפט העליון את ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של שוד נהג מונית באיומי סכין, ולאור הליך שיקום מוצלח ויוצא דופן, גזר עליו שישה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. באותה פרשה קבעה כב' השופטת דפנה ברק-ארז את הדברים הבאים:

"תהליך השיקום של המערער תואר כיוצא דופן, לא פחות מכך. לאחר מהלך חיים מורכב וקשה, שבו לא הצליח להתרומם מעל לקשיי חייו - הוא אחז בהזדמנות שניתנה לו ולא הרפה. המערער הוא אדם צעיר הנמצא בראשית חייו. שיקומו ייטיב לא רק איתו, אלא עם החברה כולה... במקרה זה,

השיקום אינו רק משאלת לב או תקווה. הוא הפך נגד עינינו למציאות שלא ניתן להפנות לה עורף. המובהקות שלו היא שמהווה אותן "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן", המצדיקות סטייה מן המתחם בשל שיקולי שיקום אף כאשר העבירות הן בעלות חומרה יתרה... איננו סבורים שיש להדוף את המערער חזרה אל העולם שממנו הצליח להיחלץ. במאמץ רב המערער סלל לעצמו דרך חדשה, תוך שהוא משכיל להיעזר באנשים רבים שמצאו אותו ראוי לתמיכה ולעידוד. אף אנו סברנו שמחובתנו להושיט לו יד."

ובנוסף ראו: רע"פ 2430/15 **מצרי נ' מדינת ישראל** (4.11.15), ע"פ 911/14 **פלונת נ' מדינת ישראל** (4.11.14), רע"פ 8665/12 **ברהנה נ' מדינת ישראל** (2.5.13).

27. כמו-כן, ראו מאמרו של פרופסור אורן-גזל אייל "חריגה ממתחם העונש ההולם" (ספר דורית ביניש, 2015):

"מקום בו נקבע כי יש סיכוי של ממש לשיקום והוחלט לחרוג מהמתחם מטעם זה, אין לבחור בעונש שיפגע משמעותית בשיקום רק כדי לעמוד חלקית בעקרון ההלימה... ככל שעולה כי השמת הנידון מאחורי סורג ובריוח עלולה לאיין את ההליך השיקומי או לפגוע בו באופן ניכר, יש לבכר את שיקולי השיקום".

וכן בהמשך:

"אם החליט בית המשפט כי הנאשם האמור השתקם או שיש סיכוי של ממש שישתקם, ולא היו נימוקים להימנע מהטלת עונש לפי שיקולי שיקומו, עליו להטיל עליו עונש שאינו כולל מאסר בפועל כלל."

28. לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים מצאתי כי יש מקום לאבחן בין נאשם 1 לנאשם 2 באשר למידת הסטייה ממתחם העונש.

29. **באשר לנאשם 1**, המדובר בנאשם שלחובתו 3 הרשעות קודמות וכן רישום ללא הרשעה בעבירות ב- 14 תיקי פ.א שעניינם עבירות רכוש שונות לרבות התפרצויות לבתי מגורים בשלושה מקרים, אלימות, איומים וכן סחר בסמים, כולם מבתי המשפט לנוער אשר התיישנו זה מכבר. בגין הרשעתו האחרונה אף ריצה הנאשם, כקטין, 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. כלומר לנאשם כבר ניתנו מספר הזדמנויות על ידי בתי המשפט לנוער, והוטלו עליו עונשים אשר לא היה בהם כדי להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות. לזכותו של הנאשם יאמר כי הרשעתו האחרונה היא בגין עבירה שבוצעה בשנת 2008 וכן כי ההרשעה בגין עבירת הסמים הינה בעבירה שבוצעה בשנת 2004. בנוסף לכך, סבורני כי הגם שההליך השיקומי שעבר הנאשם הינו ממשי, ובמשך תשעה חודשים התמיד בו הנאשם לשביעות רצון הגורמים המטפלים ושירות המבחן, אין המדובר בהליך שיקומי חריג אשר הוביל למהפך משמעותי בחייו של הנאשם. כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן הנאשם נגמל באופן עצמאי מסמים בהיותו כבן 18 ומאז ניהל אורח חיים תקין ואף שמר על מסגרת תעסוקתית יציבה. לצד זאת המשיך הנאשם ושמר על קשר עם גורמים שוליים, קשרים אותם לא הצליח להסביר. ביצוע העבירה היה על רקע רצונו לרצות את אותם גורמים שוליים וזאת על אף שבשלב זה כבר נגמל הנאשם מסמים וניהל אורח חיים תעסוקתי יציב. סבורני כי אין המדובר במקרה אשר מצדיק סטייה ממתחם העונש עד כדי הימנעות מעונש מאסר בפועל בכליאה.

30. **באשר לנאשם 2**, סבורני כי המדובר בהליך שיקומי משמעותי, אשר מצדיק את מתן הבכורה לשיקול שיקומו של הנאשם על פני שיקולי ההלימה וההרתעה. מדובר בנאשם צעיר בעל נסיבות חיים

מורכבות שעל אף זאת נעדר עבר פלילי וזו לו הרשעתו הראשונה. הנאשם אשר היה מכור לסמים, נעדר תעסוקה ובעל קשרים עם גורמים שוליים, עקר עם משפחתו לאחר שחרורו מן המעצר משכונת מגוריו כדי לשמור על נתק עם גורמים עבריינים, ומכאן עולה כי אף משפחתו נרתמה כדי לסייע בשיקומו. הנאשם עבר הליך גמילה מסמים ואף נקלט במעגל העבודה לשביעות רצון מעבידו אשר אף קידם אותם אותו בתפקידו. סבורני כי קיים סיכוי גבוה כי שליחתו של הנאשם לריצוי עונש מאחורי סורג ובריש תסכל את ההליך השיקומי או תפגע בו באופן משמעותי ועלולה, בהסתברות גבוהה, להוביל לחזרתו של הנאשם לשימוש בסמים ולירידה לטמיון של כל ההליך השיקומי שעבר הנאשם. בהקשר זה יש להדגיש כי האינטרס בשיקומו של הנאשם אינו רק של הנאשם עצמו, אלא של החברה כולה. על כן סבורני כי במקרה זה יש להעדיף את השיקול השיקומי, ולהימנע מכליאתו של הנאשם.

גזירת העונש המתאים לנאשם

31. בגזירת העונש המתאים לנאשמים, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי ליתן את הדעת לכך שנאשם 1 הינו יליד 1990, שליחת הנאשם לריצוי עונש מאסר, גם לתקופה קצרה יותר מהרף התחתון של המתחם תפגע בו ובמשפחתו, אשר לפרנסתה הוא מסייע. הנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות על מעשיו והביע חרטה. מאז ביצוע העבירה החל הנאשם בהליך שיקומי במהלכו נמצא בהליך טיפולי בו הוא מתמיד מזה 9 חודשים. נסיבות חייו המרכבות של הנאשם, אשר פורטו בהרחבה לעיל, הובילו אותו לחבירה לגורמים שליליים ולשימוש בסמים מגיל צעיר. ביצוע העבירה היה על רקע קשריו עם גורמים אלו. לחובתו של הנאשם 3 הרשעות קודמות וכן רישום ללא הרשעה בעבירות ב- 14 תיקי פ.א שעניינם עבירות רכוש, אלימות, איומים וכן סחר בסמים, מבית משפט לנוער אשר התיישנו זה מכבר. בגין עבירות אלו אף ריצה הנאשם 6 חודשי מאסר בעבודות שירות. העבירה בוצעה בחודש מאי 2014, כתב האישום הוגש מייד בסמוך לכך, וחלוף הזמן אינו עומד לפתחה של המאשימה ואולם יש לתת את הדעת לזמן שחלף ממועד ביצוע העבירות ולעובדה כי ממועד ביצוע לא נפתחו לנאשם תיקים נוספים. נאשם 2 הינו יליד 1989, נעדר עבר פלילי אשר הטלת עונש מאסר, הגם שירוצה בעבודות שירות עשוי לפגוע בו ובמשפחתו, אשר בפרנסתה הוא מסייע. הנאשם הודה במיוחס לו, נטל אחריות והביע חרטה על מעשיו. מאז ביצוע העבירה החל הנאשם בהליך שיקומי במהלכו נגמל מסמים, נקלט במקום עבודה ונמצא בהליך טיפולי משמעותי. לנאשם נסיבות חיים מורכבות אשר פורטו בהרחבה לעיל, אלו הובילו אותו לחבירה לגורמים שליליים ולשימוש בסמים. ביצוע העבירה היה על רקע התמכרותו של הנאשם לסמים. כאמור ממועד ביצוע העבירה חלף זמן משמעותי, אשר אמנם אינו עומד לפתחה של המאשימה ואולם יש לתת עליו את הדעת בעת גזירת העונש.

32. עוד יש ליתן את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב לכך שלהערכת שירות המבחן זקוקים שני הנאשמים להמשך הליך טיפולי משמעותי.

33. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי יש לגזור על נאשם 1 עונש מאסר לריצוי בפועל מאחורי סורג ובריש אשר סוטה לקולא במידת מה ממתחם העונש ההולם. ואילו על נאשם 2 יש לגזור עונש מאסר אשר ניתן יהיה לרצותו בעבודות שירות ברף המרבי. זאת לצד עונשים נלווים.

סוף דבר

34. אשר על-כן, הנני גוזר על נאשם 1 את העונשים הבאים:

עמוד 9

א. **10 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו, מיום 7.5.14 ועד 20.5.14.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית הסוהר הדרים ביום 6.9.16 עד השעה 10:00, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: 08-9787377, 08-9787336.

הערבויות שניתנו בהליך המ"ת יוותרו על כן להבטחת התייצבותו לריצוי המאסר.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר על עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר על עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ד. קנס כספי בסך של 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.3.17. לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי. לבקשת הנאשם, ככל שקיימת הפקדה בהליך המ"ת, הרי שלאחר התייצבות לריצוי מאסרו, ישולם הקנס מתוך ההפקדה, ויתרה תושב למפקיד בכפוף לכל הוראה חוקית.

ה. 6 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מיום שחרורו מן המאסר כל עבירה לפי פקודת הסמים.

הנני גוזר על נאשם 2 את העונשים הבאים:

א. **6 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות.** עבודות השירות תבוצענה בהתאם להמלצת הממונה. תחילת עבודות השירות ביום 14.9.16.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום על עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ג. 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מהיום על עבירה מסוג עוון לפי פקודת הסמים המסוכנים.

ד. קנס כספי בסך של 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.1.17. לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי. לבקשת הנאשם, ככל שקיימת הפקדה בהליך המ"ת, הרי שהקנס ישולם מתוך ההפקדה, וככל שתיוותר יתרה, תושב למפקיד בכפוף לכל הוראה חוקית.

ה. צו מבחן למשך שנה. הנאשם מוזהר כי אם לא יקיים אחר דרישות צו המבחן ניתן יהיה להפקיעו ולשוב ולגזור את דינו.

ו. 6 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מהיום כל עבירה לפי פקודת הסמים.

מכשירים סלולריים שנתפסו יושבו לבעליהם.

הסמים יושמדו.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

עמוד 10

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ד סיוון תשע"ו, 30 יוני 2016, בנוכחות הצדדים.